

Opole, dnia 10 stycznia 2013 r.

**Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych
w Opolu**

OPINIA PRAWNA

dotycząca uprawnień pielęgniarki systemu

I. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 ze zm.);
- ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570 ze zm.);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. Nr 210, poz. 1540);
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2003r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 197, poz. 1922),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1086).

II. Określenie przedmiotu i celu opinii:

Przedmiotem niniejszej opinii prawnej jest odpowiedź na przekazane opiniującemu zapytanie: czy pielęgniarka systemu musi ukończyć kursy EKG i RGO oraz jak długo ważne są kursy szczepień.

III. Ocena prawna:

Ad. Uprawnienia pielęgniarki systemu do wykonywania EKG

Zgodnie z obowiązującym obecnie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych

i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (dalej „rozporządzenie”), zasadniczo pielęgniarka jest uprawniona do wykonywania samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego świadczeń diagnostycznych obejmujących wykonywanie EKG pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego.

W przypadku natomiast pielęgniarek systemu w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172) zgodnie z § 2, pielęgniarki systemu są uprawnione do wykonywania samodzielnie bez zlecenia lekarskiego medycznych czynności ratunkowych obejmujących między innymi:

- wykonanie EKG,
- wykonanie defibrylacji ręcznej na podstawie EKG,
- wykonanie defibrylacji zautomatyzowanej (§ 2 pkt 9-11 rozporządzenia).

Mając powyższe na uwadze w ocenie opiniującego pielęgniarka systemu posiada uprawnienia do samodzielnego wykonywania badań elektrokardiograficznych bez konieczności ukończenia kursu specjalistycznego w przedmiotowym zakresie.

Ad. Uprawnienia pielęgniarki systemu - RKO

Podobnie w przypadku resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) rozporządzenie przewiduje uprawnienie dla pielęgniarek systemu do wykonywania czynności samodzielnie bez zlecenia lekarskiego medycznych czynności ratunkowych obejmujących podjęcie i prowadzenie podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci według standardów ogłoszonych w obwieszczeniu wydanym na podstawie art. 43 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Zatem nie jest wymagalne dla pielęgniarki systemu odbywanie kursu specjalistycznego RKO dla wykonywania resuscytacji krążeniowo – oddechowej.

Ad. Projekt nowego rozporządzenia

Mając na uwadze przygotowywanie projektu wprowadzenia nowego rozporządzenia w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego, informuję, iż w zakresie uprawnień pielęgniarki systemu projekt ten nie przewiduje zmian i stanowi powtórzenie brzmienia obecnie obowiązującego § 2 rozporządzenia regulującego uprawnienia pielęgniarki systemu. Zatem po wejściu przepisów nowego rozporządzenia - przy złożeniu braku ich zmiany na etapie procesu legislacyjnego - powyższe uwagi zachowają swoją aktualność.

Ad. Termin ważności kursu szczepień

Odnośnie natomiast zapytania dotyczącego terminu ważności kursu specjalistycznego szczepień wskazać należy, iż przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.

U. Nr 174, poz. 1039 ze zm.) w rozdziale 6 regulują zasady funkcjonowania systemu kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych. Zapisy ustawy nie przewidują, terminu ważności uprawnień uzyskanych w wyniku odbycia danej formy kształcenia czy doskonalenia zawodowego.

Także jeszcze obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2003 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 197, poz. 1922) nie zawiera postanowień odnośnie terminu ważności wydawanych zaświadczeń o ukończonych szkoleniach. W szczególności we wzorze zaświadczenia o ukończeniu kursu specjalistycznego, stanowiącym załącznik nr 10 do rozporządzenia, brak jest treści wskazującej na dokonywanie wpisu daty ważności takiego zaświadczenia.

Jedynie w przepisie przejściowym - regulującym stosunek tego rozporządzenia do aktu prawnego uprzednio obowiązującego - wskazano, iż zaświadczenia o ukończeniu przez pielęgniarkę, położną kursu kwalifikacyjnego, kursu specjalistycznego oraz kursu dokształcającego, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują swoją ważność (§ 41 rozporządzenia). Zapewne także przy wejściu w życie nowego rozporządzenia regulującego tą kwestię znajdzie się zapis analogiczny, zgodnie z którym także wydane na podstawie uprzednio obowiązujących przepisów zaświadczenia zachowają swoją ważność. Reasumując, stwierdzić należy, iż zaświadczenia to wydawane są bezterminowo.

Na marginesie jedynie z uwagi na tematykę skierowanego zapytania dotyczącą uprawnień do dokonywania szczepień wskazać należy, iż na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1086) pielęgniarki (położne), przeprowadzają obowiązkowe szczepienia ochronne, jeżeli odbyły w ramach doskonalenia zawodowego kurs lub szkolenie w zakresie szczepień ochronnych i uzyskały dokument potwierdzający ukończenie tego kursu lub szkolenia lub uzyskały specjalizację w dziedzinie, w przypadku której ramowy program kształcenia podyplomowego obejmował problematykę szczepień ochronnych na podstawie przepisów o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz przepisów o zawodach pielęgniarki i położnej.

Przy czym zgodnie z art. 67 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570 ze zm.) do dnia 31 grudnia 2015 r. szczepienia ochronne mogą wykonywać lekarze lub felczerzy, pielęgniarki, położne i higienistki szkolne, nieposiadający stosownych kwalifikacji o ile posiadają 2,5-letnią praktykę w zakresie przeprowadzania szczepień ochronnych.

Aleksandra Krzemińska
RADCA PRAWNY